

Świątobliwy bibliotekarz¹

Bibliotekarzem z prawie 30-letnim stażem był także **papież Pius XI** (1857-1939), który jako włoski kardynał **Achilles Ratti** od 5 listopada 1888 roku pracował w Bibliotece Ambrożyjskiej w Mediolanie. Wszechstronnie wykształcony (posiadał trzy doktoraty), młody duchowny ponoć marzył o karierze bibliotekarza i kiedy w 1888 roku przyjęto go w poczet Collegium Doctorum Ambrosiana (czyli dziewięciu zakonników oblatów opiekujących się biblioteką Ambrożyjską) rzucił się w wir pracy głównie poświęcając się krytycznym studiom i opracowaniom rękopisów, poczynając od prac fizyka A. Volty poprzez Petrarke, Wergilego, akta dotyczące starożytnego kościoła mediolańskiego aż po największy skarb Ambrożyjski – rękopis Iliady. Urlop i każdy wolny czas poświęcał na podpatrywanie pracy innych bibliotek, by w swojej pracy czerpać również i z ich doświadczenia. Biblioteka tak dalece stała się przestrzenią jego życia, że nawet swoje łóżko wstawił do magazynu książek, mimo iż i tak spędzał w niej całe dnie.

W 1907 roku został kierownikiem tejże biblioteki. W 1911 r. ks. Ratti został powołany do Biblioteki Watykańskiej, którą kierował do 1918 r., czyli do czasu mianowania go wizytatorem, a później nuncjuszem apostolskim w Polsce. W 1922 został wybrany papieżem i przyjął imię Piusa XI.

Będąc papieżem wciąż wiele czasu i sił poświęcał bibliotece, zbiorom dzieł sztuki i instytucjom naukowym; nawet osobiście angażował się np. w sprawę rozbudowy biblioteki czy pozyskiwanie nabytków. Stworzył wiele instytucji naukowych, zreformował Papieską Akademię Nauk, nigdy przy tym nie zapominał o bibliotekarzach. Z uwagą śledził obrady Pierwszego Światowego Kongresu Bibliotekarzy w Rzymie w 1929 roku, którego uczestników z honorami przyjął w Bibliotece Watykańskiej.

**Pomysłodawczynie: Elżbieta Grzelakowska, Monika Wachowicz,
Łódź, Wydział Zbiorów specjalnych Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej.**

---

¹ Tekst został poprawiony i uzupełniony na podstawie artykułu Józefa Wiśniewskiego: *Bibliotekarz na papieskim tronie – Pius XI (1857–1938)*. „WINIETA” 2005 nr 2. (red)